

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Afvalstoffen met ZZS (LAP3)

De basis in een uurtje ...

Eva Schoenmaekers & Bas van Huet
24 juni 2019

Presentatie vandaag

- Wat zijn zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)?
- Waarom beleid ZZS in afvalstoffen?
- Wettelijke kaders voor ZZS?
- Hoe ziet het LAP-beleid er uit voor ZZS?
- Hulpmiddelen en informatiebronnen

Korte kennismakingsQuiz ... ga/blijf staan als ...

- ... je een vergunningverlener afval bent?
- ... je de buurman kan vertellen wat 'zeer zorgwekkende stoffen' zijn?
- ... je denkt met ZZS te maken hebt/gaat krijgen (professioneel)?
- ... je weet wat REACH is en (ongeveer) inhoud?
- ... je al eens van de RIVM-stoffenlijst hebt gehoord?
- ... je het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) kent?
- ... je het hoofdstuk 'zeer zorgwekkende stoffen' hebt gelezen?
- ... je de handreiking risicoanalyse ZZS in afvalstoffen kent?

Wat zijn ZZS (1)?

Artikel 57

Stoffen die in bijlage XIV kunnen worden opgenomen

De volgende stoffen kunnen volgens de procedure van artikel 58 in bijlage XIV worden opgenomen:

- a) stoffen die voldoen aan de criteria voor indeling in de gevarenklasse kankerverwekkendheid van categorie 1A of 1B overeenkomstig afdeling 3.6, van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008;
- b) stoffen die voldoen aan de criteria voor indeling in de gevarenklasse mutageniteit in geslachtscellen van categorie 1A of 1B overeenkomstig afdeling 3.5, van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008;
- c) stoffen die voldoen aan de criteria voor indeling in de gevarenklasse voortplantingstoxiciteit categorie 1A of 1B, schadelijke effecten voor de seksuele functie, de vruchtbaarheid of de ontwikkeling, overeenkomstig afdeling 3.7, van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008;
- d) stoffen die volgens de criteria van bijlage XIII persistent, bioaccumulerend en toxisch zijn;
- e) stoffen die volgens de criteria van bijlage XIII zeer persistent en zeer bioaccumulerend zijn;
- f) stoffen, zoals die welke hormoonontregelende eigenschappen hebben of die welke persistente, bioaccumulerende en toxische eigenschappen hebben, die niet aan de criteria onder d) en e) voldoen, ten aanzien waarvan wetenschappelijke aanwijzingen worden gevonden voor waarschijnlijke ernstige gevolgen voor de gezondheid van de mens of voor het milieu die even zorgwekkend zijn als die van de stoffen die onder a) tot en met e) zijn vermeld en die per afzonderlijk geval volgens de procedure van artikel 59 worden vastgesteld.

Artikel 57 REACH = basis voor LAP:

- a) Kankerverwekkend (C)...
- b) Mutageen (M)...
- c) Reprotoxische (R)...
- d) Persistent, bioaccumulerend en toxisch ...
- e) Zeer persistent en zeer bioaccumulerend ...
- f) ... of van gelijkaardige zorg.

Wat zijn ZZS - stoffenlijsten (2)?

C, M of R stoffen cat. 1A of 1B CLP-verordening

Op de kandidaatslijst REACH (SVHC's)

Gereguleerd in de POP-verordening

Stoffen OSPAR-lijst prioritaire actie

Prioritair gevaarlijke stoffen Kaderrichtlijn Water

Zelfclassificatie

ZZS-lijst RIVM (www.rivm.nl/rvs)

Zoeken naar chemische stoffen

HBCDD|

Ik heb de juridische mededeling gelezen en ga ermee akkoord

Waarom beleid voor ZZS in het LAP?

- Doel 2050: NL Circulair!
- Doelstelling afvalbeleid:
 - Behoud van grondstoffen
 - Geen risico voor mens en milieu

- Zoveel mogelijk recycling en nuttige toepassing materiaal (CE)
- Risico's voor mens en milieu vermijden !

Hoofddoel ZZS beleid LAP

- Evenwicht tussen het CE-beleid en het stoffenbeleid;
- Steeds meer afvalstoffen met ZZS;
- Vullen van 'gaten' ...
 - Productnormen houden geen/bepert rekening met gebruik secundair materiaal (mogelijke verontreinigingen);
 - Europees stoffenbeleid (REACH) gaat traag; bovendien niet (altijd) van toepassing op afvalstoffen;

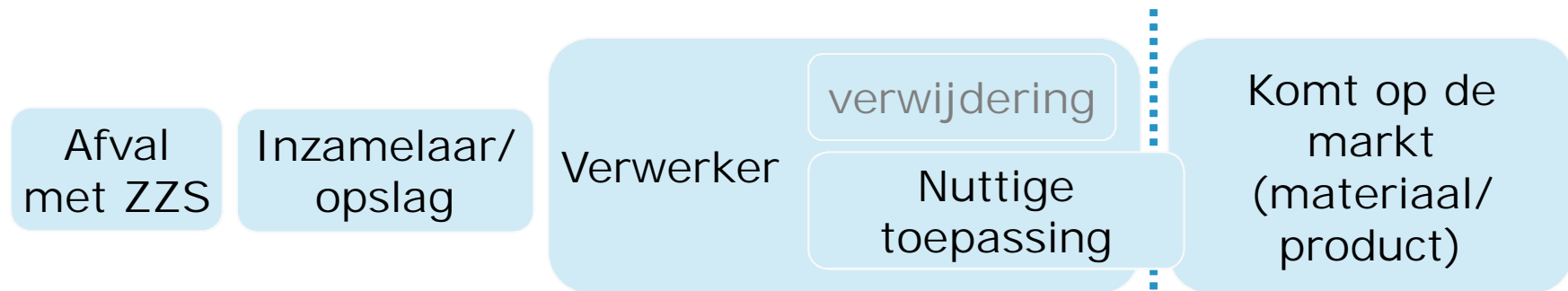
Zoektocht !

- Basis in het LAP gelegd;
- Praktijk moet inzicht brengen;
- Belang van kennisuitwisseling...

Afvalbeheerketen en wettelijke kaders

Wettelijke kaders ZZS inrichtingen/verwerking:

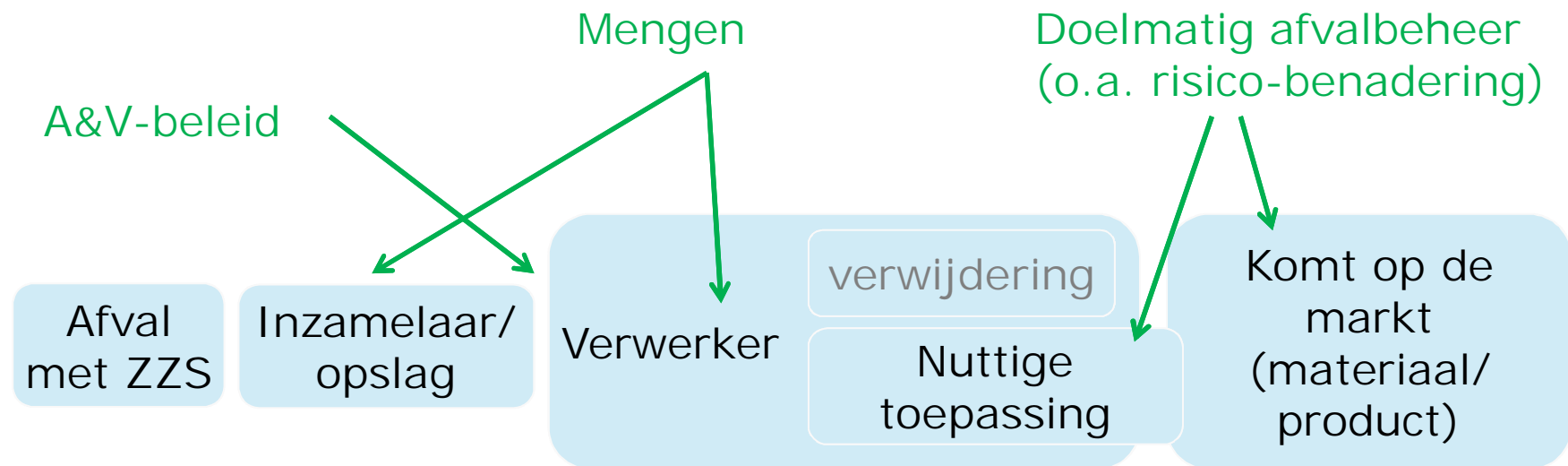
- Lucht: Activiteitenbesluit
- Water: Algemene beoordelingsmethodiek en Immissietoets
- BBT-conclusies
- Arbo-wetgeving (bescherming werknemers)
- Specifiek (vb Asbestregelgeving)
- Bijlage IV POP-verordening
- ...

Wettelijke kaders:

- REACH
- Productregelgeving: div. richtlijnen, warenwet besluiten); ...
- ...

ZZS-beleid in het LAP

LAP en ZZS: Inhoud

- Relatie tussen LAP-beleid en REACH/POP (B.14, F.11)
- Bepalingen **A&V-beleid** (B.14, D.3)
- **Mengbeleid** afvalstoffen waarin ZZS voorkomen (B.7, B.14, F.11)
- **Risicobenadering (-analyse)** voor (B.6, B.14, F.11):
 - recycling/nuttige toepassing van afvalstoffen met een ZZS (sprake van doelmatig afvalbeheer?)
 - Beoordeling als bijproduct of einde-afvalstof
- In ontwikkeling: beleid voor omgaan met potentiële ZZS in afval

A&V-beleid (LAP B.14 + D.3)

- (B.14) Beschrijving van uitvraag juiste informatie over herkomst en samenstelling bij de ontdoener, al dan niet in de vorm van analyses;
- (D.3) Of, en zoja welke afvalstoffen geaccepteerd worden die ZZS kunnen bevatten; op welke wijze dit wordt beoordeeld; hoe deze afvalstoffen worden verwerkt + hoe blootstelling wordt voorkomen (ook werknemers!)

Minimale onderdelen acceptatieprocedure:

- Een overzicht van voorstelbare ZZS die in de te ontvangen afvalstoffen kunnen voorkomen en/of er specifieke eisen moeten worden gesteld;
- Welke acceptatiecriteria worden gehanteerd om te (kunnen) voldoen aan verwerkings- of emissie-eisen.

Mengbeleid (LAP B.7, B.14)

- Mengen: niet toegestaan als dit op enig moment leidt tot blootstelling van mens of milieu aan ZZS:
 - Mengen strijdig is met REACH en/of POP-verordening;
 - Mengen om de concentratie ZZS onder grenswaarden REACH, POP of LAP te brengen;
 - Nuttige toepassing (=doel van het mengen) kan leiden tot onaanvaardbare risico's voor blootstellen van mens en milieu aan ZZS;

Geldt ook binnen één afvalcategorie.

- Aan de orde bij:
 - Opslag bij inzamelaars en verwerkers
 - Nuttige toepassing / recycling

Risicoanalyse t.b.v. nuttige toepassing/einde afval

- LAP zoekt de ruimte om afvalstoffen met ZZS toch toe te passen;
- Tenzij ZZS uit het materiaal verwijderd kunnen;
- Dit om invulling te geven aan dubbele doelstelling afvalbeleid;
- Handreiking ontwikkeld met advies RIVM

Handreiking Risicoanalyse ZZS in afvalstoffen

Voor bedrijven en bevoegde gezagen – achtergrond bij LAP3/B.14

1. Inleiding

Hoofdstuk B.14 van het derde Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3) besteedt aandacht aan zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in afvalstoffen en de (on)mogelijkheden die dat biedt

Wanneer risicoanalyse (cumulatief)

- Als ZZS niet uit het afval verwijderd kunnen worden;
 - vb. 50 mg/kg PAK in steenachtig materiaal > eerst reinigen;
- Als LAP geen specifieke verwerking voorschrijft;
 - vb. asbest > storten of vernietigen asbest
- Als een concrete toepassing wordt beoog (toepassing staat centraal):
 - vb. toepassing als funderingsmateriaal, maken van betonklinkers
- Als ZZS boven concentratiegrenswaarde aanwezig is (!volgende dia):
 - Grenswaarde ZZS LAP = 0,1% g/g of een lagere waarde uit tabel 17 met stofspecifieke grenswaarden;

Betekenis van de 0,1% grenswaarde LAP

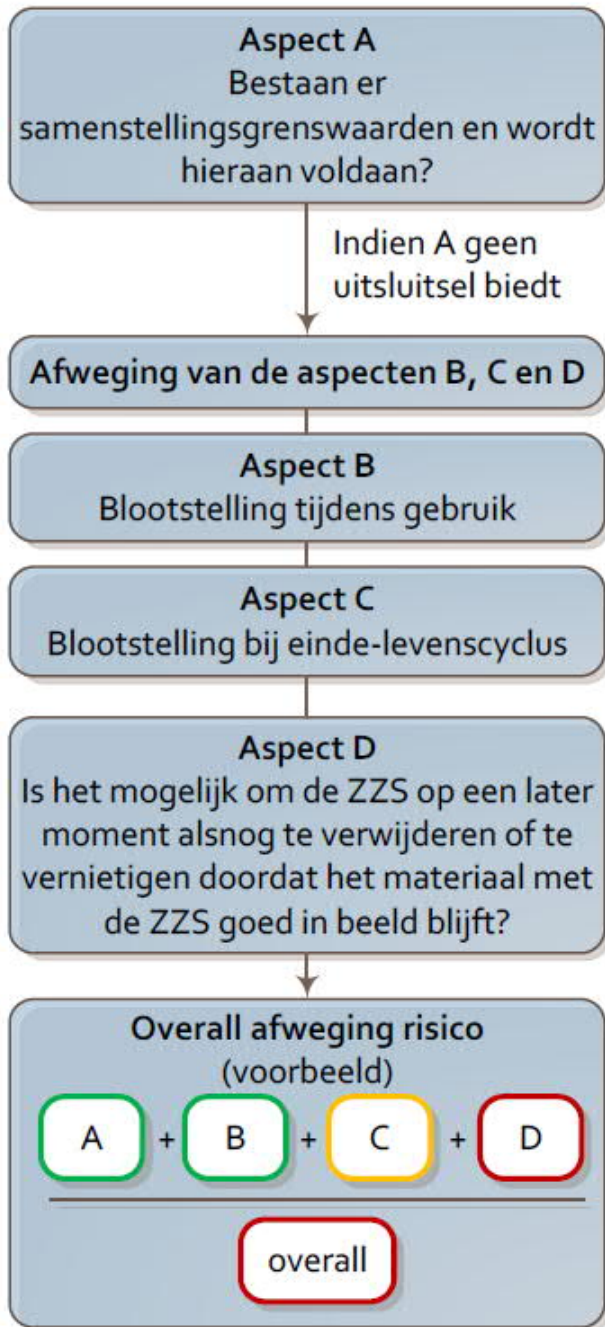
Bepaalt uitsluitend of risicoanalyse moet worden uitgevoerd,
niet dat daaronder alles is toegestaan ...

Onder de grenswaarde geldt nog steeds andere regelgeving zoals ARBO, emissies naar lucht, lozing, en mogelijk ook productnormen met strengere grenswaarden.

Voorbeeld:

Bedrijf wil metalen RVS-kasten met coating van Chroom VI verwerken tot nieuwe kasten.

- Chroom VI is een ZZS (REACH restrictielijst);
- Chroom VI staat niet op de LAP-tabel 17 dus 0,1% = leidend;
- In verhouding tot gehele kast blijft conc. Chroom VI $< 0,1\%$;
- **Geen risicoanalyse LAP, wel risico's verwerking!**

Stappen risicoanalyse:

A: grenswaarde ZZS (samenstelling)

B: blootstelling tijdens gebruik

C: blootstelling einde levenscyclus

D: blijft de ZZS in beeld?

LAP3

Slimmer omgaan met grondstoffen

[Home](#)

[Beleidskader LAP3](#)

[Sectorplannen LAP3](#)

[Uitvoering LAP](#)

[FAQ](#)

[Nieuws](#)

[Agenda](#)

Zoeken

[Pauzeer diashow](#)

www.LAP3.nl

afvalbeheer@rws.nl

Landelijk Afvalbeheerplan 3

[→ Helpdesk Afvalbeheer](#)

[→ Achtergronddocumenten](#)

[→ Overzicht wet- en regelgeving](#)

[→ LAP Archief](#)

Inspraak eerste wijziging LAP3 gesloten

De inspraakperiode voor de eerste wijziging van LAP3 liep van 18 december 2018 tot en met 28 januari 2019. In deze periode was het mogelijk een zienswijze te geven over het ontwerp van de eerste wijziging van het LAP3.

[→ Lees meer](#)

LAP3 op de Schakeldag 25 juni 2019

Dit jaar kunt u op de Schakeldag in Den Bosch weer meer te weten komen in vier sessies over: LAP voor gemeentebesturen, Preview handreiking Eural, Afvalstof of grondstof en Afval en zeer zorgwekkende stoffen.

[→ Lees meer](#)

Beleidskader LAP3

Het beleidskader beschrijft het nationale beleid voor afvalpreventie en afvalbeheer, de doelstelling van het afvalbeleid, definities en begripsafbakening. Het geeft ook inzicht in scenario's, monitoring en handhaving.

[→ Beleidskader LAP3](#)

Sectorplannen LAP3

In de sectorplannen is het algemene beleid uit het beleidskader uitgewerkt voor specifieke stromen. De sectorplannen zijn het toetsingskader bij de vergunningverlening aan afvalverwerkende inrichtingen.

[→ Sectorplannen LAP3](#)

Deze website over het afvalbeleid in Nederland is in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in beheer bij Rijkswaterstaat.

